

Årsrapport 2021

Reindriftens utviklingsfond (RUF)
v. 1.1

Rapport nr. 22/3-26

Rapport: Årsrapport 2021 – Reindriftens utviklingsfond (RUF)

Avdeling: Reindrift

Dato: 08.04.2022

Ansvarlig: Seksjon tilskudd rein

Andre
bidragsyttere: Seksjon arkiv og regnskap, Seksjon styring og økonomi,

Rapport-nr.: 22/3-26

Forsidebilde: Karianne Opgård

Innholdsfortegnelse

1 Leders beretning	2
2 Introduksjon til virksomheten og nøkkeltall	3
2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget.....	3
2.1.1 Styremedlemmer	3
2.1.2 Føringer for fondet.....	4
2.2 Nøkkeltall.....	4
3 Årets aktiviteter og resultater	5
3.1 Tildelingsramme	5
3.2 Vedtatte tildelinger.....	5
3.3 Utgifter	7
3.4 Tilbakeførte tildelinger og omdisponerte midler	8
3.5 Fondets ansvar	9
3.6 Vurdering av sentrale ordninger	10
3.6.1 Midler til fondsstyrets disposisjon.....	10
3.6.2 Avtalepartenes avsetninger	11
3.6.3 Fondsstyrets avsetninger.....	19
4 Styring og kontroll	25
4.1 Overordnet tilstandsvurdering av styring og kontroll	25
4.2 Måloppnåelse	25
4.3 Effektiv ressursbruk	25
4.4 Overholdelse av lover og regler	25
4.5 Internkontroll og oppfølging av prosjekter	26
4.6 Relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon	26
5 Vurdering av fremtidsutsikter	27
5.1 Avtalepartenes avsetninger	27
5.2 Fondsstyrets avsetninger	27
6 Årsregnskap	28
6.1 Ledelseskomentar til årsregnskapet	28
6.1.1 Formål.....	28
6.1.2 Bekreftelse	28
6.1.3 Vurdering av vesentlige forhold	28
6.1.4 Prinsippnote til årsregnskapet.....	30
6.2 Oppstilling av bevilgningsrapportering.....	31
6.3 Fondsregnskap med noter	32

1 Leders beretning

Landbruksdirektoratet rapporterer Reindriftens utviklingsfonds virksomhet i form av en årsrapport til Landbruks- og matdepartementet. Årsrapporten inneholder resultater, vurderinger og regnskap sammenholdt med tidligere års regnskap.

I 2021, som i 2020, har hele verdenssamfunnet vært rammet av covid-19-pandemien. Den mest merkbare effekten for fondet er at ingen av styremøtene er avholdt som fysiske møter. I 2021 har RUF-styret behandlet 83 saker. Dette er 17 flere saker enn i 2020 og 11 færre enn i 2019. Vi antar at det fortsatt noe lave antallet behandlede saker skyldes en kombinasjon av pandemien og at det ikke var mer enn 4,95 mill. kroner i frie midler på fondet.

De frie midlene på fondet er betydelig redusert over tid, men det var en økning fra 4,8 mill. kroner i 2020 til 4,95 mill. kroner i 2021, og fra 2021 til 2022 øker de frie midlene til 7,15 mill. kroner. Dette er positivt og har særlig betydning i forhold til fondets evne til å finansiere tiltak innenfor reindriftsanlegg, forskning og utvikling, tap av rein i ulykker samt juridisk og annen bistand i forbindelse med saker som gjelder vern av reindriftens beitearealer.

I perioden 2016-2020 har det vært negative resultater på fondet, mens det i 2021 er et betydelig positivt resultat. Status per 31. desember 2021 vurderes overordnet som god. Bakgrunnen for dette er både det positive resultatet i 2021, og at ikke mer enn 74 prosent av egenkapitalen er bundet i fondets ansvar per 31. desember 2021. Vi bemerker likevel at variasjon i utbetalingstidspunkt mellom år for enkelte av ordningene på fondet påvirker både resultat, egenkapital og ansvar, slik at det er hensiktsmessig å vurdere økonomien på fondet i et lengre tidsperspektiv og ikke kun for siste år isolert.

For 2021 vil vi blant mye positivt fremheve at Opplæringskontoret i reindrift og duodji (OKRD) som administrerer fagbrevordningen i reindriften, er tildelt årets hederspris 2021 innen fag- og yrkesopplæring fra Finnmark fylkeskommune. De fikk prisen for sin innsats og sitt engasjement for faget. Vi bemerker også at de frie midlene på fondet har økt til 9,7 mill. kroner i den nylig inngåtte Reindriftsavtalen for 2022/2023, som gjelder for budsjettåret 2023. Dette er en økning på 36 prosent fra budsjettåret 2022 (7,15 mill. kroner), og en økning på 96 prosent fra budsjettåret 2021 (4,95 mill. kroner).

Vi vil for øvrig takke RUF-styret for et godt samarbeid – sekretariatet og styret har fungert godt sammen også i 2021!

Oslo/Alta, 15. mars 2022

Jørn Rolfsen

Administrerende direktør

Landbruksdirektoratet

2 Introduksjon til virksomheten og nøkkeltall

2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget

Ifølge forskrift for Reindriftens Utviklingsfond § 1-1 skal Reindriftens utviklingsfond (RUF) gjennom bruk av økonomiske virkemidler bidra til å utvikle reindriftnæringen i samsvar med de reindriftpolitiske mål.

Ordningen omfatter forskjellige typer tiltak, blant annet tilskudd til reindriftsanlegg, tilskudd til feltbarnehage, refusjon av kursavgift, ekstraordinært tilskudd til kriseberedskap og andre tiltak.

RUF er en av de største postene i reindriftsavtalen mellom Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL) og Staten ved Landbruks- og matdepartementet (LMD). Formål, økonomiske rammer og virkeområde for RUF fastsettes av Landbruks- og matdepartementet i årlige forskrifter med hjemmel i Stortingets vedtak om reindriftsavtalen og det årlige statsbudsjettet.

Fra og med 2020 er Landbruksdirektoratet pålagt å utarbeide en årsrapport for Reindriftens utviklingsfond. Rapporten skal forankres i fondsstyret.

2.1.1 Styremedlemmer

Reindriftens utviklingsfonds styre består av fire medlemmer. Landbruks- og matdepartementet utpeker leder for styret og i tillegg ett medlem og ett varamedlem. Norske Reindriftsamers Landsforbund utpeker to medlemmer og to varamedlemmer. Siste oppnevning gjelder for perioden 01.04.2018-31.12.2021, og er prolongert t.o.m. 31.12.2022. For denne perioden har styret følgende sammensetning:

- ✓ Lodve Solholm, tidligere fylkesmann i Møre og Romsdal, nå pensjonist – leder.
- ✓ Marthe Birgitte Bay Haugen, seniorrådgiver, Oslo – medlem.
- ✓ Marit Elisabeth Hætta Gaup, reineier, Kautokeino – medlem.
- ✓ Tom Kristian Lifjell, reineier, Mo i Rana – medlem.
- ✓ Nils Øyvind Bergset, avdelingsdirektør, Oslo – varamedlem for Bay Haugen.
- ✓ Berit Marie E. Eira, reineier, Kautokeino – varamedlem for Lifjell.
- ✓ Leif Anders Somby, reineier, Karasjøk – varamedlem for Hætta Gaup.

Fondsstyret disponerer en andel av Reindriftens utviklingsfonds totale bevilgning.

Landbruksdirektoratet er sekretariat for Reindriftens utviklingsfond.

2.1.2 Føringer for fondet

Landbruksdirektoratet har i 2021 fått mål og føringer for fondets virksomhet fra:

- ✓ Tildelingsbrev til Landbruksdirektoratet av 19. januar 2021.
- ✓ Supplerende tildelingsbrev til Landbruksdirektoratet av 2. juli 2021.

I tillegg er følgende Stortingsmelding og -proposisjoner grunnlag for rapporteringen:

- ✓ Prop. 189 S (2020-2021) Endringer i statsbudsjettet 2021 under Landbruks- og matdepartementet (Reindrifftsavtalen 2021/2022) m.m.
- ✓ Prop. 99 S (2019-2020) Endringer i statsbudsjettet 2020 under Landbruks- og matdepartementet (Reindrifftsavtalen 2020/2021) m.m.
- ✓ Meld. St. 32 (2016-2017) Reindrift, lang tradisjon – unike muligheter.

2.2 Nøkkeltall

Tabellen under viser en oversikt over nøkkeltall for fondet og for reindriftsnæringen de tre siste årene.

Tabell 1. Nøkkeltall de tre siste årene.

År	2021	2020	2019
Tildeling over Reindrifftsavtalen (kroner)	42 400 000	36 600 000	33 900 000
Overføringer til fondet (kroner)	6 393 000	350 000	2 800 000
Tilleggsbevilgninger (kroner)	0	30 000 000	0
Antall styremøter	8	11	7
Antall saker behandlet i styremøter	83	66	94
Resultat (kroner)	13 120 737	-13 098 166	-4 822 814
Egenkapital (kroner)	48 119 833	34 999 096	48 097 262
Ansvar (kroner)	35 766 678	25 292 177	27 741 843
Ansvar (andel av egenkapital)	74 %	72 %	58 %
Reintall per 31.03. ¹	212 866	216 346	214 701
Antall siidaandeler per 31.03. ¹	539	535	535
Antall reinlag per 31.03. ¹	4	4	4
Antall personer i siidaandelene per 31.03. ¹	3 293	3 329	3 304
Antall sommersiidaer per 31.03. ¹	99	95	95
Totalt antall slaktedyr per 31.03. ¹	56 132	74 564	76 598

¹ Kilde Ressursregnskap for reindriftsnæringen. Tall per 31. mars for driftsåret som starter 1. april og avsluttes 31. mars.

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Tildelingsramme

Tabellen under viser tildelingsrammen for fondet de tre siste årene. For 2021 var rammen 46,6 mill. kroner, mens den for 2020 var 79,6 mill. kroner. Den høye rammen for 2020 har sammenheng med beitekrisen det året.

Tabell 2. Tildelingsramme de tre siste årene.

Tildelingsramme	2021	2020	2019
Vedtatt tildelingsramme	42 400 000	36 600 000	33 900 000
Overføringer til fondet	6 393 000	350 000	2 800 000
<i>Fra kapittel 1142 post 71</i>	0	0	2 800 000
<i>Fra kapittel 1151 post 75</i>	5 655 000	0	0
<i>Fra kapittel 1151 post 79</i>	738 000	350 000	0
Øvrige midler	-2 233 000	42 670 000	3 321 000
<i>Tilleggsbevilgninger</i>	0	30 000 000	0
<i>Bruk av fondets egenkapital</i>	-2 233 000	12 670 000	3 321 000
Sum tildelingsramme	46 560 000	79 620 000	40 021 000

3.2 Vedtatte tildelinger

I 2021 er det vedtatt tildelinger for til sammen 46,6 mill. kroner. De største postene er Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping, heretter kalt utviklingsprogrammet (8,2 mill. kroner), markedstiltak (5,0 mill. kroner) og reinpramming (4,7 mill. kroner).

Tabell 3. Vedtatte tildelinger de tre siste årene.

Vedtatte tildelinger	2021	2020	2019
<i>Avtalepartenes avsetninger</i>	<i>41 610 000</i>	<i>74 470 000</i>	<i>34 291 000</i>
Konfliktforebyggende tiltak	1 500 000	1 500 000	1 450 000
Utviklingsprogrammet	8 200 000	8 200 000	8 200 000
Fagbrevordningen	3 000 000	2 500 000	2 766 000
Markedstiltak	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Tiltak konvensjonsbeiter ²	3 460 000	3 200 000	3 255 000
Reinpramming ³	4 700 000	4 500 000	4 500 000
Lærings- og omsorgsbaserte tjenester ⁴	1 930 000	2 970 000	1 570 000
Reindriftens arealbrukskart	0	0	300 000
Nasjonalt klassifiseringssystem for reinkjøtt	0	0	640 000
Fjerning av gammelt gjerdemateriell	0	800 000	1 000 000
Reindrifsfaglig medvirkning	0	0	200 000
Optisk klassifiseringssystem for reinkjøtt	500 000	1 000 000	110 000
Beredskapsfond	3 000 000	41 000 000	2 000 000
Møtekostnader beredskapsutvalg	250 000	0	0
Etablering HMS-tjeneste i reindriften	2 000 000	1 000 000	1 000 000
Utvikling av register for reinmerker	1 500 000	0	0
Veiledningsmaterieell for reindriftnæringen	1 600 000	0	0
Beredskapsseminar for reindriftnæringen	400 000	0	0
Rådgivningstjeneste i arealsaker	500 000	0	0
Arbeidstidsundersøkelse	200 000	0	0
Tiltak som sikrer rekruttering og generasjonsoverganger	400 000	0	0
Strategier og tiltak for klimatilpasning i reindriften	200 000	0	0
Sikre norsk reindrift tilgang til beiteområder i Sverige ⁵	470 000	0	0
Fraktilskudd	2 500 000	2 500 000	2 000 000
Tilskudd til rapportering	300 000	300 000	300 000
<i>Fondsstyrets avsetninger</i>	<i>4 950 000</i>	<i>4 098 840</i>	<i>5 628 000</i>
Forskning og utvikling	515 000	500 000	150 000
Kvinnerettede tiltak	170 000	600 000	277 000
Feltbarnehager	60 000	80 000	87 000
Transport	598 000	139 000	0
Reindriftnlegg	1 036 000	1 518 000	3 176 000
Refusjon kursutgifter	70 000	50 000	11 000
Administrasjon RUF-styret	100 000	60 000	120 000
Økonomisk utvalg	400 000	360 000	500 000
Tap av rein	0	141 000	0
Juridisk bistand	513 000	182 000	416 000
Diverse ⁶	1 488 000	400 000	891 000
Sum vedtatte tildelinger	46 560 000	78 568 840	39 919 000

² Tiltak konvensjonsbeiter: 3,2 mill. kroner avsatt i avtalen 2020/2021 og forskuttert bruk av 0,26 mill. kroner avsatt i avtalen 2021/2022.

³ Reinpramming: 4,5 mill. kroner avsatt i avtalen 2021/2022 og godkjent bruk av 0,2 mill. kroner av egenkapitalen.

⁴ Lærings- og omsorgsbaserte tjenester: avsatt 3,5 mill. kroner i avtalen 2020/2021, fordelt med 1,57 mill. kroner i 2020 og 1,93 mill. kroner i 2021.

⁵ Sikre norsk reindrift tilgang til beiteområder i Sverige: avsatt 2,0 mill. kroner i avtalen 2021/2022 fordelt med 0,47 mill. kroner i 2021 og 1,53 mill. kroner i 2022.

⁶ Diverse 2021: Ovddos (700 000 kroner), genanalyse (360 000 kroner), planfaglig ressurs i kommune (200 000 kroner), oppstart hovedstyre distrikt (41 900 kroner), økonomikurs (35 000 kroner), bok om naturressursnæring (30 000 kroner), utbedring og gjenåpning av flytlei (20 475 kroner) og ubrukt del av tildelingsbudsjett (100 625 kroner) som er tilbakeført til fondet, se kapittel 3.4.

3.3 Utgifter

Utgiftene i 2021 utgjør 36,0 mill. kroner, og gjelder utbetalinger av vedtatte tildelinger fra 2021 og tidligere år. De største postene er utviklingsprogrammet (7,5 mill. kroner), reinpramming (4,8 mill. kroner) og markedstiltak (4,3 mill. kroner).

Tabell 4. Utgifter de tre siste årene.

Utgifter	2021	2020	2019
<i>Avtalepartenes avsetninger</i>	<i>32 691 013</i>	<i>76 640 215</i>	<i>35 662 411</i>
Konfliktforebyggende tiltak	1 500 000	1 500 000	1 450 000
Utviklingsprogrammet	7 500 000	9 700 000	6 850 000
Fagbrevordningen	3 000 000	2 500 000	3 766 000
Markedstiltak	4 286 644	6 078 650	5 082 326
Tiltak konvensjonsbeiter	3 978 019	2 720 000	3 215 700
Reinpramming	4 846 522	4 739 960	5 739 915
Lærings- og omsorgsbaserte tjenester	1 030 000	2 544 524	1 870 000
Reindriftens arealbrukskart	81 689	33 992	517 598
Nasjonalt klassifiseringssystem for reinkjøtt	0	0	663 706
Infrastrukturtiltak for økt slakting av rein	0	425 500	195 700
Fjerning av gammelt gjerdemateriell	120 800	331 720	663 325
Reindriftsfaglig medvirkning	0	60 000	75 000
Optisk klassifiseringssystem for reinkjøtt	1 000 000	634 500	1 394 700
Fremtidsrettet rein- og jordbruk i Hedm. og Trøndelag	0	0	500 000
Gjennomgang tidligere utredn. kvinnerettede tiltak	0	0	151 977
Beredskapsfond	1 517 697	41 579 812	313 354
Møtekostnader beredskapsutvalg	136 295	0	0
Utarbeidelse av distriktsplaner i Nordland og Troms	0	97 463	0
Etablering av HMS-tjeneste i reindriften	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Sikre norsk reindrift tilgang til beiteområder i Sverige	307 338	0	0
Veiledningsmaterieill for reindriftnæringen	566 099	0	0
Arbeidstidsundersøkelse	200 000	0	0
Tiltak som sikrer rekruttering og generasjonsoverg.	400 000	0	0
Frakttilskudd	1 086 540	2 386 590	2 006 490
Tilskudd til rapportering	133 372	307 504	206 620
<i>Fondsstyrets avsetninger</i>	<i>3 350 797</i>	<i>4 027 144</i>	<i>6 991 768</i>
Forskning og utvikling	0	1 165 815	2 188 695
Kvinnerettede tiltak	275 672	758 440	476 275
Feltbarnehager	49 800	31 000	75 000
Transport	354 812	138 861	207 924
Gjeterhytter	0	0	127 000
Reindriftsanlegg	976 786	685 450	2 487 078
Refusjon kursutgifter	64 032	48 807	2 750
Administrasjon RUF-styret	60 658	51 772	78 613
Økonomisk utvalg	375 799	367 159	435 933
Tap av rein	0	140 590	0
Juridisk bistand	512 750	233 000	208 000
Diverse ⁷	680 488	406 250	704 500
Sum utgifter	36 041 809	80 667 359	42 654 179

⁷ Diverse 2021: planfaglig ressurs Snåsa kommune (300 000 kroner), genanalyser (180 000 kroner), lekter for frakt av rein (56 600 kroner), tilrettelegging oppstart hovedstyre (41 900 kroner), bokprosjekter (41 750 kroner og 15 000 kroner), økonomikurs for reindriftsutøvere (35 000 kroner) og rydding av flyttelei (10 238 kroner).

3.4 Tilbakeførte tildelingen og omdisponerte midler

Tabellen under gir en oversikt over tilbakeførte tildelingen, som i 2021 utgjør til sammen 0,4 mill. kroner. Med tilbakeførte tildelingen menes vedtatte tildelingen som av ulike årsaker er tilbakeført til fondet. De største postene når det gjelder tilbakeførte tildelingen er infrastrukturtiltak for økt slakting av rein (0,1 mill. kroner og diverse (0,1 mill. kroner).

Tabell 5. Tilbakeførte tildelingen de tre siste årene.

Tilbakeførte tildelingen	2021	2020	2019
<i>Avtalepartenes avsetninger</i>	131 500	80 250	389 423
Infrastrukturtiltak for økt slakting	131 500	80 250	227 000
Kompetansegivende kurs privat slakt og omsetning	0	0	114 400
Gjennomgang tidligere utredn. kvinnerettede tiltak	0	0	48 023
<i>Fondsstyrets avsetninger</i>	269 858	434 184	586 972
Forskning og utvikling	20 000	168 185	55 805
Kvinnerettede tiltak ⁸	50 915	60 551	26 713
Gjeterhytter	0	0	170 000
Reindrifftsanlegg ⁸	8 703	87	300
Refusjon kursutgifter ⁸	5 968	9 443	0
Administrasjon RUF-styret ⁸	39 343	8 228	41 387
Økonomisk utvalg ⁸	24 201	-7 159	64 067
Feltbarnehager ⁸	19 200	52 000	0
Transport av rein ⁸	654	139	0
Tap av rein ⁸	0	410	0
Juridisk bistand ⁸	250	104 000	0
Diverse ⁸	100 625	38 300	228 700
Sum tilbakeførte tildelingen	401 358	514 434	976 395

Tabellen under gir en oversikt over omdisponerte midler. I 2021 er det ikke gjort noen omdisponeringer.

Tabell 6. Omdisponerte midler de tre siste årene.

Omdisponerte midler	2021	2020	2019
<i>Avtalepartenes avsetninger</i>	0	0	0
Klassifiseringssystem for reinkjøtt	0	-348 819	0
Optisk klassifiseringssystem	0	348 819	1 000 000
Fagbrevordningen	0	0	-1 000 000
Reinpramming	0	0	1 000 000
Reindrifftsaglig medvirkning	0	0	-1 000 000
Frakttilskudd	0	0	80 000
Tilskudd til rapportering	0	0	-80 000
Sum omdisponerte midler	0	0	0

⁸ Gjelder tilbakeførsel av ubenyttede midler avsatt i tildelingsbudsjett 2021.

3.5 Fondets ansvar

Tabellen under gir en oversikt over fondets ansvar per 31. desember. Med ansvar menes generelt det som er vedtatt, men foreløpig ikke utbetalt, tilbakeført eller omdisponert på de ulike ordningene⁹. Den 31. desember 2021 utgjorde fondets ansvar 35,8 mill. kroner (31. desember 2020: 25,3 mill. kroner).

Tabell 7. Ansvar per 31. desember de tre siste årene.

Ansvar	2021	2020	2019
Avtalepartenes avsetninger	28 268 972	19 123 816	21 142 154
Utviklingsprogrammet	8 150 000	7 450 000	8 950 000
Markedstiltak	3 022 391	2 309 034	3 387 684
Tiltak konvensjonsbeiter	4 293	522 311	42 311
Reinpramming	211 999	852	8 685
Lærings- og omsorgsbaserte tjenester	1 633 146	733 146	307 670
Reindriften arealbrukskart	159 819	241 507	275 500
Nasjonalt klassifiseringssystem for reinkjøtt	0	0	348 819
Infrastrukturiltak for økt slaktning av rein	425 500	557 000	1 062 750
Forprosjekt knyttet til metoder for reintelling	287 597	287 597	287 597
Fjerning av gammelt gjerdemateriell	3 450 646	3 571 446	3 103 166
Reindriftsfaglig medvirkning	244 637	244 637	304 637
Trollheimensaken	600 000	600 000	600 000
Tilrettelegging distriktsplaner Nordland og Troms	52 537	52 537	150 000
Optisk klassifiseringssystem for reinkjøtt	754 119	1 254 119	539 800
Beredskapsfond	2 589 137	1 106 835	1 686 646
Møtekostnader beredskapsutvalg	113 706	0	0
Etablering av HMS-tjeneste i reindriften	1 000 000	0	0
Utvikling av register for reinmerker	1 500 000	0	0
Veiledningsmaterieell for reindriftnæringen	1 600 000	0	0
Beredskapsseminar for reindriftnæringen	400 000	0	0
Rådgivningstjeneste i arealsaker	500 000	0	0
Strategier og tiltak for klimatilpasning i reindriften	200 000	0	0
Sikre norsk reindrift tilgang til beiteområder i Sverige	162 663	0	0
Fraktilskudd	1 600 380	186 920	73 510
Tilskudd til rapportering	172 504	5 876	13 380
Fondsstyrets avsetninger	7 497 706	6 168 361	6 599 689
Forskning og utvikling	1 012 000	517 000	1 351 000
Kvinnerettede tiltak	278 434	435 021	654 012
Feltbarnehager	0	9 000	12 000
Transport	242 534	0	0
Gjeterhytter	112 500	112 500	112 500
Reindriftsanlegg	4 202 401	4 151 890	3 319 427
Refusjon kursutgifter	0	0	8 250
Juridisk bistand	104 000	104 000	259 000
Diverse ¹⁰	1 545 837	838 950	883 500
Sum ansvar per 31. desember	35 766 678	25 292 177	27 741 843

⁹ Når det gjelder reinpramming, er innbetalt prammeavgift en del av det som er tildelt/avsatt. For denne ordningen inngår derfor innbetalt prammeavgift i beregningen av ansvar.

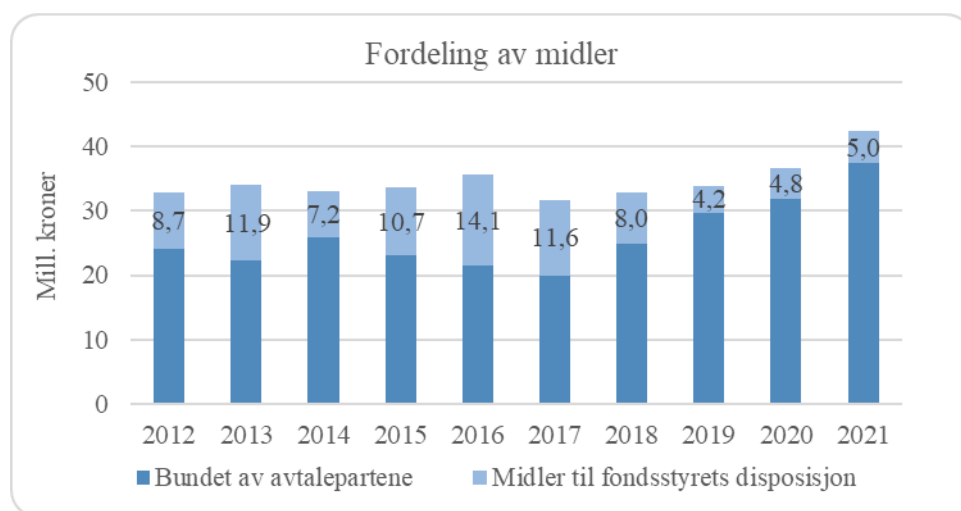
¹⁰ Diverse 2021: Ressurs- og rådgivningstjenester, Ovddos AS (700 000 kr), droneprosjekt (276 000 kr), genanalyser (180 000 kr), bok om reindrift i Nordland (102 500 kr), planfaglig ressurs Snåsa kommune (100 000 kr), leker for frakt av rein (56 600 kr), beitegransking og vegetasjonskartlegging (47 500 kr), og bok om kvinner i reindriften (35 000 kr), dokumentasjon av reindriften tidligere bruk av distriktene i Troms (23 000 kr), bok om naturressursnæringer (15 000 kr) og rydding av flyttlei (10 237 kr).

3.6 Vurdering av sentrale ordninger

Grunnlag for vurderingene er den økonomiske situasjonen per nå og utviklingen i den siste tiårsperioden. Innledningsvis ser vi på fordelingen av midler mellom avtalepartenes avsetninger og midler til fondsstyrets disposisjon. Deretter ser vi nærmere på sentrale ordninger som sorterer under henholdsvis avtalepartenes og fondsstyrets avsetninger.

3.6.1 Midler til fondsstyrets disposisjon

Figuren under viser utviklingen når det gjelder fordeling av fondsmidlene i den siste tiårsperioden.

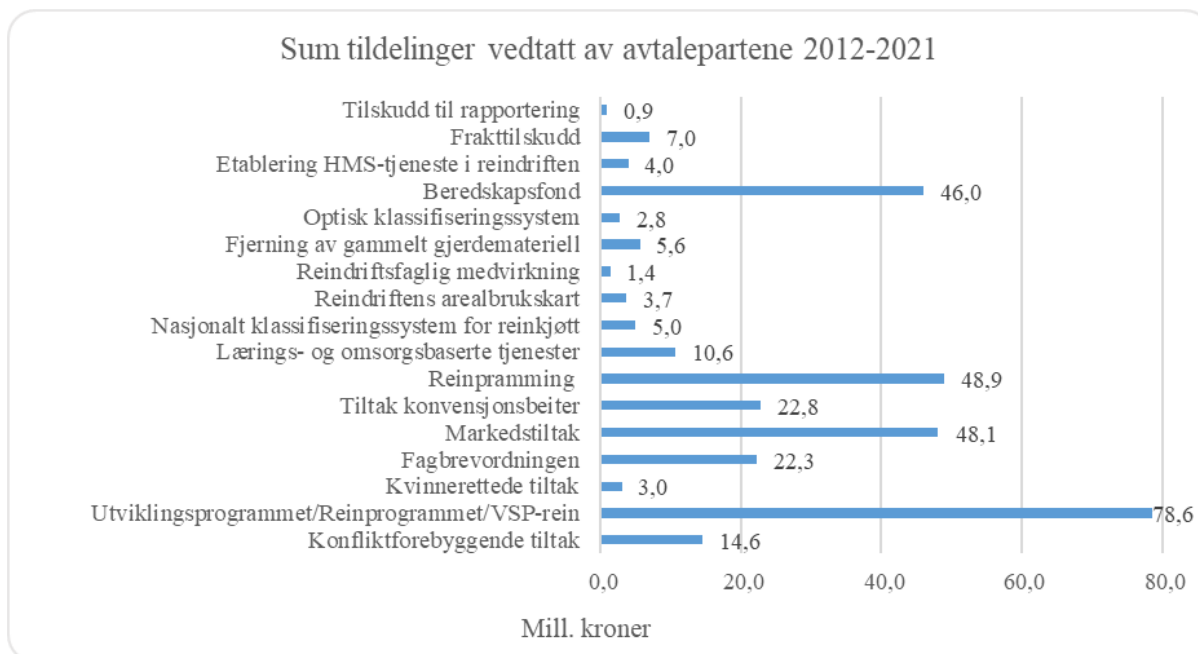

Figur 1. Fordeling av fondsmidler i den siste tiårsperioden.

Det fremgår av figuren at beløp og andel av fondsmidlene til styrets disposisjon har variert i perioden, og at andelen er betydelig redusert fra toppåret 2016 med 14,1 mill. kroner (39 prosent) til 4,23 mill. kroner (12 prosent) i 2019. Fra 2019 til 2021 økte avsetningen til fondsstyrets disposisjon fra 4,23 mill. kroner til 4,95 mill. kroner, men andelen i 2021 av den totale avsetningen var fortsatt 12 prosent.

3.6.2 Avtalepartenes avsetninger

Figuren under viser en oversikt over tildelinger vedtatt av avtalepartene i den siste tiårsperioden. Vi gjør oppmerksom på at kun ordninger som det er vedtatt tildelinger til i tre år eller mer i løpet av den siste tiårsperioden er med.

Figur 2. Sum tildelinger vedtatt av avtalepartene i den siste tiårsperioden.

Det går frem av figuren at utviklingsprogrammet, som opprinnelig ble kalt verdiskapingsprogrammet for reindrift (VSP-rein) deretter reinprogrammet, er den ordningen som avtalepartene har avsatt klart mest midler til i den siste tiårsperioden (78,6 mill. kroner). Avtalepartene har også avsatt betydelige midler til reinpramming (48,9 mill. kroner), markedstiltak (48,1 mill. kroner) og beredskapsfond (46,0 mill. kroner). Når det gjelder beredskapsfond, kom ordningen inn på fondet i 2019 og den totale avsetningen omfatter tilleggsbevilgninger i forbindelse med beitekrisen 2020 på til sammen 30,0 mill. kroner.

3.6.2.1 Konfliktforebyggende tiltak

De ti siste årene er det avsatt til sammen 14,6 mill. kroner til ordningen konfliktforebyggende tiltak. Tilskudd kan innvilges til utøvere av reindrift og annen berørt part. Det er Statsforvalteren i Trøndelag som administrerer ordningen. Landbruks- og matdepartementet er klageorgan.

Primært gis tilskudd til bygging av gjerder som verner innmarksareal, kulturbeite, plantefelt og bebygde områder. Under spesielle forhold kan det gis tilskudd til andre tiltak som virker konfliktreduserende. Det er blant annet gitt tilskudd til prosjekter knyttet til økt dialog mellom partene.

Statsforvalteren i Trøndelag rapporterer om økende behov for konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og annen berørt part, særlig for å unngå konflikter med rein på innmark. Samtidig erfarer statsforvalteren at det tar lang tid å få på plass avtaler mellom reindriften og berørte grunneiere om oppføring av gjerder rundt innmark, og det er derfor få søknader om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak.

I 2021 er det innvilget tilskudd til alle fem omsøkte tiltak. Samlet vedtakssum for disse tiltakene er 1,4 mill. kroner, inklusive 0,1 mill. kroner til statsforvalteren for administrasjon av ordningen. Av samlet vedtakssum er 0,4 mill. kroner utbetalt i 2021. Det foreligger ingen ubehandlede søknader.

For å gjøre ordningen mer aktuell, har statsforvalterne i Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark, foreslått å gjøre endringer slik at grunneier kan få dekt mer av utgiftene med vedlikehold av gjerder, samt at reindriften kan søke om tilskudd til akutte tiltak, som kan være nødvendig i påvente av å få på plass avtaler om gjerder.

3.6.2.2 *Utviklingsprogrammet*

Programmet som nå heter Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping, ble etablert under navnet Verdiskapingsprogrammet for reindrift (VSP-rein). Første avsetning over Reindriftsavtalen var på 7,0 mill. kroner og kom i 2001/2002. Fra og med denne avsetningen har avtalepartene øremerket årlige bevilgninger på 5,5-8,2 mill. kroner, hvorav 78,6 mill. kroner de ti siste årene. Innovasjon Norge (IN) administrerer ordningen, og i de årlige bevilgningene inngår midler til administrasjon.

Per 31. desember 2021 står det en restsaldo på 8,2 mill. kroner til ordningen på RUF (se tabell 7). Hele denne saldoen er bundet i gitte tildelinger og planlagt fremtidig aktivitet.

Vi bemerker at dagens system hvor midler overføres til utviklingsprogrammet etter utbetalingsanmodninger fra Innovasjon Norge, innebærer at det ikke er samsvar mellom tildelingsår og utbetalingsår. På den ene siden ser vi at dette er positivt i forhold til at det ikke overføres mer til IN enn det dokumenterte behovet innenfor hvert år. På den andre siden ser vi at det har betydning i forhold til utgifter, og dermed også for resultat, egenkapital og ansvar på fondet.

3.6.2.3 *Fagbrevordningen*

De ti siste årene er det avsatt til sammen 22,3 mill. kroner til fagbrevordningen fordelt mellom årlige avsetninger på 2,0-3,0 mill. kroner¹¹. Ordningen administreres av Opplæringskontoret i reindrift og duodji (OKRD), som er lokalisert i Kautokeino. Tildelingen brukes til å dekke lønnstilskudd for lærlinger i reindriftsfaget, samt 50 prosent av lønnskostnadene og 50 prosent av de øvrige driftskostnadene til OKRD.

Per 31. desember 2021 er hele avsetningen brukt (null i ansvar per 31. desember 2021, se tabell 7).

Vi bemerker at OKRD er tildelt årets hederspris 2021 innen fag- og yrkesopplæring fra Finnmark fylkeskommune. De fikk prisen for sin innsats og sitt engasjement for faget.

3.6.2.4 *Markedstiltak*

Det er avsatt til sammen 48,1 mill. kroner til markedstiltak de ti siste årene. Per 31. desember 2021 er det en restsaldo på 3,0 mill. kroner til ordningen (se tabell 7). Dette gjelder blant annet

¹¹ I 2019 ble det i tillegg til avsetningen på 2,0 mill. kroner over Reindriftsavtalen 2018/2019 avsatt 0,8 mill. kroner fra fondets egenkapital. Frem til og med 2018 var avsetningene på 2,0 mill. kroner årlig. I 2020 var avsetningen 2,5 mill. kroner og i 2021 var avsetningen 3,0 mill. kroner.

markedstiltak for andre halvår 2021 (1,6 mill. kroner) som utbetales tidlig i 2022. Resterende midler skal brukes til filmproduksjon, oppdatering av markedsmateriell og Umami 2023.

Midlene til markedstiltak er tildelt Markedsutvalget for reinkjøtt. Utvalget består av fem representanter fra henholdsvis NRL, Private reinslakteriers landsforbund (PRL) og LMD. Markedsutvalgets primæroppgave er å drive generisk markedsføring av reinkjøtt i sin videste forstand. Markedsutvalget har Matprat som strategisk samarbeidspartner, og arbeider langsiktig sammen med dem for å øke etterspørselen etter reinkjøtt.

Markedet for reinkjøtt har gjennom flere år vært i en positiv utvikling, men det er en skjør balanse som krever vedlikehold gjennom markedsføring. Prisene til reineier har økt betydelig siden 2012. De siste årene har markedsutvalget brukt om lag 3,4 mill. kroner årlig til kampanjer på digitale flater. Andre tiltak er blant annet deltakelse på matfestivaler, særskilte møter med reindrifts ungdom og reinkjøttkonferansen sammen med utviklingsprogrammet. I 2021 har det vært begrenset aktivitet på dette området grunnet covid-19. Reindriftskonferansen ble gjennomført i en redusert digital variant i april, og planlagte matfestivaler ble avlyst. I en periode med begrensede muligheter har markedsutvalget fokusert på produksjon av nytt materiale, spissing av kommunikasjonen og samarbeidet med OEK/Matprat.

Per 31. desember 2021 er det 432 tonn reinkjøtt på lager. Dette er tilsvarende nivå som per 31. desember 2020 (420 tonn). Reinkjøttmarkedet er sårbart, og markedstiltak har hatt positiv effekt. Vi anser derfor at det også i årene fremover vil være behov for avsetninger til denne ordningen. Hvor store avsetningene bør være, avhenger av den til enhver tid gjeldende markeds- og lagersituasjon.

3.6.2.5 Tiltak konvensjonsbeiter

Med grunnlag i Forskrift om tilskudd til utgifter ved fôring og flytting som følge av manglende konvensjon mellom Norge og Sverige, kan reinbeitedistrikter, siidaer, siidaandeler og reineiere som er forhindret fra å bruke sine tradisjonelle beiteområder i Sverige som følge av at reinbeitekonvensjonen av 1972 mellom Norge og Sverige er opphevet, få tilskudd til fôring og flytting av rein samt andre nødvendige tiltak. Dette gjelder reinbeitedistrikter som var omfattet av konvensjonen.

Per 31. desember 2021 gjenstår en rest på 4 293 kroner til denne ordningen, det vil si at opp mot hele avsetningen er brukt (se tabell 7).

Forventet behov for å finansiere ordningen gitt gjeldende vilkår og satser er 4,1 mill. kroner. Spesifisert behov er vist i tabell 8.

Tabell 8. Oversikt over berørte reinbeitedistrikter, antall rein tillatt på beite i Sverige etter 1972-konvensjonen og forventet behov for tiltak konvensjonsbeiter etter gjeldende forskrift.

Reinbeiteområde	Reinbeitedistrikt	Antall rein tillatt på beite i Sverige	Tilskudd 450 kroner per rein
Troms	Helligskogen	1 100	495 000
Troms	Hjertind/Altevatn	1 500	675 000
Troms	Gielas	1 500	675 000
Nordland	Byrkije	1 500	675 000
Nordland	Saltfjellet	1 500	675 000
Nordland	Ildgruben	1 000	450 000
Nordland	Balvatn	1 000	450 000
Totalt		9 100	4 095 000

3.6.2.6 Reinpramming

Prammingen i 2021 ble gjennomført på bakgrunn av avtale med 2 Marine AS. Prisen per prammedøgn var 123 710 kroner inkl. mva. (2020: 122 500 kroner inkl. mva.), og prisen for opp- og nedrigging var 437 500 kroner inkl. mva. (2020: 437 500 kroner inkl. mva.). I statsforvalterens seilingsplan var det avsatt totalt 30 prammedøgn til gjennomføring av prammingen, fordelt mellom 17 døgn om våren og 13 døgn om høsten. Vårens pramming ble gjennomført i løpet av 17 prammedøgn. Høstens pramming ble gjennomført i løpet av 14 prammedøgn.

Før vårprammingen startet ble det gjort noen nødvendige reparasjoner av grindene som brukes i forbindelse med påstigning og ilandføring av dyrene.

På grunn av motorhavari hos leverandøren i forbindelse med vårprammingen, ble det gitt reduksjon i prisen fra leverandør. Prisreduksjonen gikk i hovedsak til å dekke alternativ transport og tilleggskostnader for berørte distrikter og reineiere. Resterende gikk til buffer for å dekke ekstra prammedøgn som følge av dårlig vær og andre uforutsette forhold i forbindelse med høstprammingen 2021 og fremtidig pramming.

For høstprammingen førte dårlig vær til noen forsinkelser og omrokkeringer i den oppsatte planen, men ikke mer enn at den totale prammeperioden var 14 døgn.

3.6.2.7 Lærings- og omsorgsbaserte tjenester

Første avsetning til Lærings- og omsorgsbaserte tjenester over Reindrifftsavtalen var på 0,35 mill. kroner og kom i 2012/2013. Fra og med denne avsetningen har avtalepartene bevilget til sammen 10,6 mill. kroner til Lærings- og omsorgsbaserte tjenester over RUF. Statsforvalteren i Troms og Finnmark administrerer ordningen, og i de årlige bevilgningene inngår midler til administrasjon.

Per 31. desember 2021 er det en restsaldo på 1,6 mill. kroner til ordningen (se tabell 7). Noe av dette gjelder andre halvdel av innvilgede etableringstilskudd på 50 000 kroner og investeringstilskudd på 100 000 kroner, som er holdt tilbake til tilskuddsmottakerne har sendt inn regnskap og annen dokumentasjon. Resten av mindreforbruket har sammenheng med redusert aktivitet de to siste årene som følge av covid-19.

3.6.2.8 Reindriftens arealbrukskart

Avtalepartene har avsatt til sammen 3,7 mill. kroner til reindriftens arealbrukskart fordelt mellom 1,5 mill. kroner i sluttprotokoll til Reindrifftsavtalen 2014/2015, 1,6 mill. kroner i sluttprotokoll til Reindrifftsavtalen 2015/2016, 0,3 mill. kroner i avtalen 2017/2018 og 0,3 mill. kroner i avtalen 2018/2019 .

Restsaldoen per 31. desember 2021 er 0,2 mill. kroner (se tabell 7). Disse midlene er foreslått brukt til å finansiere teknisk videreopplæring av ajourholdsløsningen.

Ajourhold av arealbrukskartet er et kontinuerlig arbeid som krever at det avsettes noe midler årlig over reindrifftsavtalen.

3.6.2.9 Fjerning av gammelt gjerdemateriell

Avtalepartene har avsatt til sammen 5,6 mill. kroner til fjerning av gammelt gjerdemateriell, fordelt mellom 1,8 mill. kroner i sluttprotokoll til avtalen 2015/2016, 1,0 mill. kroner i avtalen 2016/2017, 1,0 mill. kroner i avtalen 2017/2018, 1,0 mill. kroner i avtalen 2018/2019 og 0,8 mill. kroner i avtalen 2019/2020. Avsetningene gjelder henholdsvis Nordland og Troms, Nord-Trøndelag, Vest-Finnmark, Øst-Finnmark og Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområder. Fra og med avtalen 2021/2022 som gjelder fra 1. juli 2021 er det ikke lenger en egen forskrift for denne ordningen. Fjerning av gammelt gjerdemateriell inngår nå som kapittel 6 under Forskrift for Reindriftens utviklingsfond.

Formålet med ordningen er å bidra til fjerning av reindriftens gamle gjerdemateriell, som er eller kan være til hinder eller skade for vilt og personer som ferdes i naturen. Det er statsforvalteren i de tilskuddsberettigede reinbeiteområdene som behandler søknader om tilskudd. Ordningen er tidsbegrenset til det enkelte avtaleår. Søknadsfristen har vært 30. juni året etter avsetningen i den enkelte reindrifftsavtale. Statsforvalterne har likevel gitt frister utover avtaleperioden til å foreta selve fjerningen, og tilskudd utbetales ikke før fjerningen er dokumentert utført.

Per 31. desember 2021 er det en restsaldo for ordningen på 3,5 mill. kroner (se tabell 7). Av denne summen er 1,5 mill. kroner bundet i gitte tildelinger.

3.6.2.10 Reindrifftsaglig medvirkning i regional forvaltning

I forbindelse med avvikling av områdestyrene og overføring av den regionale forvaltningen av reindrifften til statsforvalteren, ble det besluttet at statsforvalteren skal etablere ordninger som legger til rette for samisk og reindrifftsaglig medvirkning i den regionale forvaltningen. Avtalepartene har sett det som viktig at reindrifftsavtalen legger til rette for gjennomføring av møter mellom reindrifften og statsforvalteren. Med dette som utgangspunkt, er det avsatt midler over RUF for å gi reindrifften mulighet til å få dekket sine reiseutgifter for å delta på møter i regi av statsforvalteren.

Det er avsatt til sammen 1,4 mill. kroner til ordningen etter at den ble etablert (2015/2016: 0,5, mill. kroner, 2016/2017: 0,5 mill. kroner, 2017/2018: 0,2 mill. kroner og 2018/2019: 0,2 mill. kroner). Som følge av at den er lite brukt, ble 1,0 mill. kroner omdisponert fra ordningen til ordningen optisk klassifisering av rein i 2019 (se tabell 8). Restsaldoen per 31. desember 2021 er 0,2 mill. kroner (se tabell 7).

Disse midlene skal brukes i forbindelse med en planlagt samling i regi av Statsforvalteren i Troms og Finnmark, som er utsatt flere ganger som følge av covid-19, men som nå etter planen skal gjennomføres høsten 2022. Når samlingen til Statsforvalteren i Troms og Finnmark er avholdt og tilskuddet utbetalt, vil det ikke være mer midler igjen på denne ordningen.

3.6.2.11 Nasjonalt klassifiseringssystem og optisk klassifiseringssystem for reinkjøtt

I den siste tiårsperioden er det (etter omdisponeringer) avsatt til sammen 7,8 mill. kroner til nasjonalt klassifiseringssystem og optisk klassifiseringssystem for reinkjøtt. I 2020 er saldo for prosjektet nasjonalt klassifiseringssystem omdisponert til optisk klassifiseringssystem (se tabell 6), slik at hele den samlede restsaldoen på 0,8 mill. kroner per 31. desember fra og med 2020 er å finne under prosjektet optisk klassifiseringssystem for reinkjøtt (se tabell 7).

Per 31. desember 2021 er det en restsaldo på 0,8 mill. kroner til prosjektet. Klassifiseringsutvalget oppgir at det er behov for disse midlene til fremtidig drift av det optiske klassifiseringssystemet.

3.6.2.12 Beredskapsfond

I Reindriftsavtalen 2018/2019 er det etablert et kriseberedskapsfond på 2,0 mill. kroner. I avtalen 2019/2020 er det avsatt 1,0 mill. kroner, og i forbindelse med beitekrisen vinteren 2020 er det avsatt henholdsvis 10,0 mill. kroner av fondets egenkapital og gitt tilleggsbevilgninger på til sammen 30,0 mill. kroner til beredskapsfondet. I avtalen 2020/2021 er det avsatt ytterligere 3,0 mill. kroner. Dette innebærer at det er avsatt til sammen 46,0 mill. kroner til fondet i perioden 2019-2021. Formålet med fondet er å forhindre omfattende tap av rein eller andre store dyrevelferdsmessige utfordringer ved beitekriser, der reinbeitedistriktets eller reinlagets eget kriseberedskapsfond ikke er tilstrekkelig til gjennomføring av nødvendige tiltak.

Statsforvalteren behandler søknader om midler etter denne ordningen, men skal innhente uttalelse fra kriseberedskapsutvalget før vedtak treffes.

Av avsetningen på 46,0 mill. kroner er 43,4 mill. kroner brukt, slik at restsaldoen per 31. desember 2021 er 2,6 mill. kroner (se tabell 7). I 2019 ble det utbetalt 0,3 mill. kroner fra beredskapsfondet. Denne utbetalingen gjaldt transport av rein fra sommerbeite på Sørøya i Vest-Finnmark reinbeiteområde. Alle utbetalingene fra beredskapsfondet i 2020 (42,6 mill. kroner) gjaldt beitekrisen vinteren 2020. I 2021 er det utbetalt 1,5 mill. kroner fra beredskapsfondet. Disse utbetalingene gjelder beitekrise i deler av Finnmark og Troms våren 2021 og refusjon av beredskapsutvalgenes møtekostnader for 2020.

3.6.2.13 Frakttilskudd og tilskudd til rapportering

Fra og med 2019 er ordningene med frakttilskudd og tilskudd til rapportering flyttet fra direkte tilskudd til RUF. Per 31. desember 2021 er det en restsaldo på henholdsvis 1,6 mill. kroner og 0,2 mill. kroner til de to ordningene (se tabell 7). Mindreforbruket har sammenheng med dispensasjoner fra søknads- og rapporteringsfristen til januar og februar 2022.

Det er hensiktsmessig også i fortsettelsen å ha disse to ordningene tilknyttet fondet.

3.6.2.14 Nye ordninger på fondet

I dette delkapitlet omtales nye ordninger på fondet, det vil si ordninger som har kommet inn i løpet av de to siste årene.

Møtekostnader beredskapsutvalg

I Reindrifftsavtalen 2020/2021 er det avsatt 0,3 mill. kroner til å dekke reieneiernes kostnader i forbindelse med deltakelse i beredskapsutvalgene. Av denne tildelingen er 0,1 mill. kroner brukt, slik at restsaldoen per 31. desember 2021 er 0,1 mill. kroner (se tabell. 7).

Etablering av HMS-tjeneste i reindriften

I Reindrifftsavtalen 2019/2020 er det avsatt 2,0 mill. kroner til etablering av en HMS-tjeneste i reindriften. I Reindrifftsavtalen 2020/2021 er det avsatt ytterligere 2,0 mill. kroner til prosjektet. Avsetningene gjelder et treårig pilotprosjekt i samarbeid med Norsk landbruksrådgivning (NLR).

Per 31. desember 2021 er 3,0 mill. kroner av avsetningen på til sammen 4,0 mill. kroner brukt, slik at restsaldoen er 1,0 mill. kroner (se tabell 7). NLR har fått tilsagnsbrev fra Landbruksdirektoratet for 2019/2020 og for 2021, og har rapportert på bruken av midlene. På grunn av at prosjektet kom senere i gang enn planlagt og at aktiviteten er redusert som følge av covid-19-pandemien, er det et mindreforbruk og prosjektet er forsinket. NLR bemerker at det ikke er grunnlag for å si at det er behov for mindre midler til prosjektet, men at det kan være aktuelt å forlenge prosjektet ut 2023 innenfor avtalt kostnadsramme på henholdsvis 2,0 mill. kroner over Reindrifftsavtalen 2019/2020, 2,0 mill. kroner over Reindrifftsavtalen 2020/2021 og 2,0 mill. kroner over Reindrifftsavtalen 2021/2022.

Utvikling av register for reinmerker

I løpet av de kommende årene må fagsystemene i reindrifftsforvaltningen oppgraderes. Dette gjennomføres som flere prosjekter. Fagsystemene består av flere komponenter; systemene i forvaltningen der alle grunnlagsdata ligger, saksbehandlingssystemer og løsninger for digital samhandling mellom næring og forvaltning.

Det tradisjonelle øremerket er en viktig del av den samiske reindriften. Alle reinmerker i det samiske reinbeiteområdet skal godkjennes av en nemnd for merkesaker. Søknad om reinmerke sendes statsforvalteren, og godkjente merker skal registreres hos Landbruksdirektoratet.

Merkeregisteret er først og fremst et verktøy for næringen. Det er behov for å utvikle et nytt system som er tilgjengelig og enkelt for næringen å bruke. I en brukervennlig digital innsynsløsning skal det være mulig å sende søknad om reinmerke digitalt, og å søke opp reinmerker digitalt. I sluttprotokoll fra forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2021/2022 er det avsatt 1,5 mill. kroner. Arbeidet med utvikling av nytt merkeregiester startet i 2021 og vil bli ferdigstilt i 2022.

Veiledningsmateriell for reindriffts-næringen

I sluttprotokoll fra forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2021/2022 er det avsatt 1,6 mill. kroner for at NIBIO skal utarbeide veiledningsmateriell som reindrifftsutøverne kan benytte i den praktiske reindriften. Veiledningsmateriellet skal omfatte følgende:

- ✓ Mal for utarbeidelse av distriktsplaner.
- ✓ Veileder for distriktenes arbeid med arealsaker som er praktisk rettet og enkel å bruke.
- ✓ Mal for distriktenes beredskapsplaner, der også intern fordeling av midler inngår.
- ✓ Veiledningsmaterieell og kursopplegg for tilleggsføring, som er basert på reineiernes egen erfaring med tilleggsføring.
- ✓ Kursopplegg for bruk av droner i reindriften.

NIBIO overleverte veiledningsmateriellet i forkant av forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2022/2023 i desember 2021. Per 31. desember 2021 er 0,6 mill. kroner av de avsatte midlene brukt, slik at det gjenstår en rest på 1,0 mill. kroner (se tabell 7). Disse midlene vil bli utbetalt i 2022 når NIBIO har oversatt veiledningsmateriellet til samisk, trykket det og eventuelt avholdt dronekurs og tilleggsføringskurs.

Beredskapsseminar for reindriftnæringen

I sluttprotokoll fra forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2021/2022 er det avsatt 0,4 mill. kroner for at NRL skal gjennomføre et beredskapsseminar for næringen og kurs i tilleggsføring basert på reineiernes egen erfaring med tilleggsføring.

Per 31. desember 2021 er ikke noe av disse midlene brukt (se ansvar tabell 7). Det er behov for midlene i 2022.

Pilotprosjekt rådgivningstjeneste arealsaker

I sluttprotokoll fra forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2021/2022 er det avsatt 0,5 mill. kroner for at NRL skal etablere et pilotprosjekt for rådgivningstjenester i arealsaker. Midlene skal dekke reise- og møtegodtgjørelse for styringsgruppen, utlysning av tre planfaglige stillinger og eventuelt lønnskostnader.

Per 31. desember 2021 er ikke noe av disse midlene brukt (se ansvar tabell 7). Det er behov for midlene i 2022.

Arbeidstidsundersøkelse

I sluttprotokoll fra forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2021/2022 er det avsatt 0,2 mill. kroner for at NIBIO skal gjennomføre en arbeidstidsundersøkelse basert på forrige undersøkelse som er fra 2014. NIBIO har ferdigstilt og oversendt rapport til avtalepartene i forkant av forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2022/2023 i desember 2021, og den skal legges til grunn for utarbeidelsen av Totalregnskap for reindriftnæringen for 2021.

Per 31. desember 2021 er hele avsetningen brukt.

Tiltak som sikrer rekruttering og generasjonsoverganger

I sluttprotokoll fra forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2021/2022 er det avsatt 0,4 mill. kroner til en utredning av tiltak som sikrer rekruttering og generasjonsoverganger. NIBIO er tildelt oppdraget etter at Landbruksdirektoratet lyste det ut på anbud, og de leverte sin rapport i forkant av forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2022/2023.

Per 31. desember 2021 er hele avsetningen brukt.

Strategier og tiltak for klimatilpasning i reindriften

I sluttprotokoll fra forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2021/2022 er det avsatt 0,2 mill. kroner til NIBIO for å vurdere aktuelle tiltak for klimatilpasning i reindriften. NIBIO leverte sin rapport i forkant av forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2022/2023, men har ikke sendt faktura for arbeidet, slik at hele avsetningen fortsatt står på fondet per 31. desember 2021 (se ansvar tabell 7).

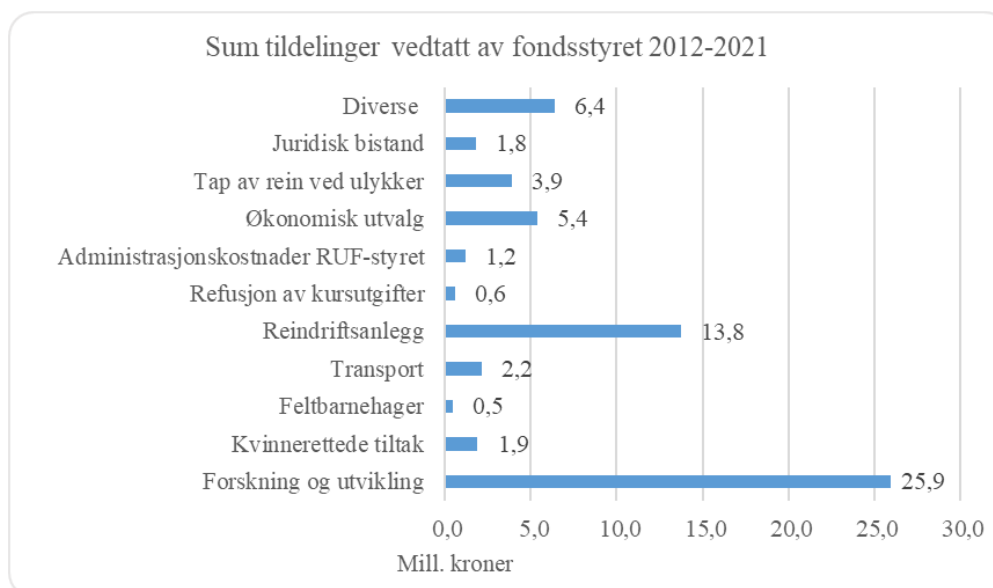
Sikre norsk reindrift tilgang til beiteområder i Sverige

I Reindrifftsavtalen for 2021/2022, som gjelder for budsjettåret 2022, er det avsatt 2,0 mill. kroner for å etablere ordninger for å bidra til at norsk reindrift fortsatt har tilgang til sine beiteområder i Sverige. For å dekke delprosjektet Kartlegging av norske reinbeitedistrikters historiske beitebruk i Sverige, utført av Nordlandsforskning høsten 2021, er avsetningen fordelt med henholdsvis 0,5 mill. kroner i 2021 og 1,5 mill. kroner i 2022.

Per 31. desember 2021 gjenstår en rest på 0,2 mill. kroner (se ansvar tabell 7). Disse midlene vil bli utbetalt i 2022 når Nordlandsforskning er helt ferdige med prosjektet.

3.6.3 Fondsstyrets avsetninger

Figuren under viser en oversikt over tildelinger vedtatt av fondsstyret (inkl. vedtak delegert til sekretariatet) i den siste tiårsperioden. Vi gjør oppmerksom på at kun ordninger som det er vedtatt tildelinger til i tre år eller mer i løpet av den siste tiårsperioden er med.

Figur 3. Sum tildelinger vedtatt av fondsstyret i den siste tiårsperioden.

Det går frem av figuren at forskning og utvikling (29,5 mill. kroner) og reindrifftsanlegg (13,8 mill. kroner) er de ordningene som fondsstyret har avsatt mest midler til i den siste tiårsperioden. Reindrifftsanlegg gjelder nyinvesteringer/nybygg, utvidelser og større ombygginger av slakteanlegg og permanente gjerder-/anlegg. Når det gjelder samleposten diverse, omfatter den blant annet tilskudd til rådgivningstjenester (Ovddos), genanalyse, planfaglig ressurs i kommune, utbedring og gjenåpning av flyttlei, lekter for transport av rein,

beitegransking og vegetasjonskartlegging, miniseminar om kriseberedskap, droneprosjekter, utredninger vedr. mobile reinslakterier, bokprosjekter, filmprosjekter, kompetansehevingsprosjekter, utvikling av alternative fôrtyper, enhet for mekanisert føring av rein og støtte til reindriftskonferanser, dialogkonferanser og økonomikurs.

Tabellen under viser fordeling av antall innvilgede søknader innenfor hver av ordningene som sorterer under fondsstyrets avsetninger i den siste femårsperioden. Vi gjør oppmerksom på at administrasjon av RUF-styret og Økonomisk utvalg ikke er med, ettersom dette gjelder administrasjon av ordninger og ikke søknader. Det fremgår av tabellen at det i den siste femårsperioden er innvilget flest søknader innenfor ordningen refusjon av kursutgifter.

Tabell 9. Antall innvilgede søknader under fondsstyrets avsetninger i den siste femårsperioden.

Antall innvilgede søknader	2021	2020	2019	2018	2017	Totalt
Forskning og utvikling	2	2	1	7	8	20
Kvinnerettede tiltak	2	7	4	0	4	17
Feltbarnehager	5	4	6	3	7	25
Transport	7	2	0	4	2	15
Reindriftsanlegg	6	6	4	4	1	21
Refusjon kursutgifter	21	23	2	12	22	80
Tap av rein	0	1	0	0	2	3
Juridisk bistand	2	4	5	1	3	15
Diverse	7	4	6	4	7	28
Sum ant. innvilgede søknader	52	53	28	35	56	224

I 2021 er to søknader om midler til forskning og utvikling innvilget. Disse gjelder henholdsvis 240 000 kroner til prosjektet Tilleggsføring av rein og 275 000 kroner til prosjektet Undersøke forekomst av skrantesjuka-prioner i perifere vev hos norske hjortedyr med RT-QuIC og PMCA.

De to innvilgede søknadene om tilskudd til kvinnerettede tiltak i 2021 gjelder henholdsvis drift av kvinnenettverk (75 000 kroner) og avholdelse av kurs i å sy skaller av reinskinn (87 495 kroner).

De fem innvilgede søknadene om tilskudd til feltbarnehager i 2021 gjelder feltbarnehager i henholdsvis Polmak/Varanger, Karasjok østre sone, Kautokeino østre sone og Kautokeino vestre sone (innvilget fra 4 000 kroner til 18 000 kroner per sak).

De to innvilgede søknadene i 2021 til transport gjelder tilskudd til transportkasser (henholdsvis 67 268 kroner og 65 520 kroner).

De seks innvilgede søknadene om midler til reindriftsanlegg i 2021 gjelder følgende:

- ✓ Ombygging av gjerdeanlegg i Polmak/Varanger, 94 572 kroner.
- ✓ Oppgradering av gjerdeanlegg i Karasjok vestre sone, 250 000 kroner.
- ✓ Gjerdeanlegg i Troms, 134 225 kroner.
- ✓ Reingjerde i Troms, 100 000 kroner.
- ✓ Tilleggsbevilgning til gjerdeanlegg i Nordland, 282 500 kroner.
- ✓ Oppgradering av reinslakteri i Nordland, 174 500 kroner.

De 21 innvilgede tilskuddene til refusjon av kursutgifter i 2020 gjelder i hovedsak kurs i antiparasittbehandling av rein (innvilget fra 1 750 kroner til 6 000 kroner per sak).

Begge de to innvilgede søknadene om tilskudd til juridisk bistand gjelder saker som berører vern av reindriftens beitearealer (innvilget henholdsvis 350 000 kroner til reinbeitedistrikt i Vest-Finnmark og 167 750 kroner til reinbeitedistrikt i Troms).

De fire innvilgede søknadene til diverse i 2021 gjelder følgende:

- ✓ Rådgivningstjenester Vest-Finnmark, 700 000 kroner.
- ✓ Utbedring og gjenåpning av flyttlei Vest-Finnmark, 20 475 kroner.
- ✓ Oppstart hovedstyre distrikt i Vest-Finnmark, 41 900 kroner.
- ✓ Planfaglig ressurs i kommune i Nord-Trøndelag, 200 000 kroner.
- ✓ Økonomikurs Nord-Trøndelag, 35 000 kroner.
- ✓ Genanalyse reinlag, 360 000 kroner.
- ✓ Bok om naturressursnæringer, universitet, 30 000 kroner.

3.6.3.1 *Forskning og utvikling*

De ti siste årene har fondsstyret avsatt 29,5 mill. kroner til forskning og utvikling (FoU). Ansvar per 31. desember 2021 er 1,0 mill. kroner (se tabell 7), og gjelder vedtatte tildelinger i perioden 2018-2021.

FoU-midlene skal bidra til at de til enhver tid gjeldende reindriftspolitiske mål nås. RUF skal legge til rette for å frembringe ny og anvendbar kunnskap som er til nytte for reindriftsnæringen, og medvirke til at kunnskapen blir kjent for næringen, forvaltningen og samfunnet for øvrig.

De senere årene har andel og beløp av fondsmidlene til styrets disposisjon blitt betydelig redusert (se figur 1), og dette byr særlig på utfordringer for styret når det gjelder å prioritere midler til FoU. I 2021 fant styret at det kunne lyses ut 0,6 mill. kroner til nye FoU-prosjekter. Det kom inn to søknader, hvorav begge to på til sammen 515 000 kroner ble innvilget (se kapittel 3.6.3). I Reindriftsavtalen 2021/2022 og Reindriftsavtalen 2022/2023 er det avsatt betydelig mer til fondsstyrets disposisjon enn de siste årene, slik at forholdene fremover ligger bedre til rette for å frembringe ny og anvendbar kunnskap til nytte for reindriftsnæringen.

3.6.3.2 *Kvinnerettede tiltak*

Med grunnlag i RUF-styrets retningslinjer i sak 48/18, se RUF-forskriften § 1-6 andre ledd bokstav f, kan kvinner i reindriften søke om tilskudd til kvinnerettede tiltak. Formålet er å fremme likestilling og styrke kvinnens stilling i reindriften.

Prosjektet «Kvinnerettede tiltak i reindriftsnæringen» ble igangsatt av Kommunal- og regionaldepartementet i 1999. Prosjektet ble videreført som en ordning over reindriftsavtalen mellom staten og NRL i 2001. Til og med Reindriftsavtalen 2013/2014 er det avsatt øremerkede midler til denne ordningen. Fra 2014/2015 ble avtalepartene enige om at det ikke skulle øremerkes særskilte midler til kvinnerettede tiltak. Dette innebærer imidlertid ikke en avvikling av ordningen. Reindriftskvinner kan fortsatt søke RUF om prosjektmidler.

I dagens samfunn har ofte kvinnene arbeid utenfor reindriften, og det blir derfor begrenset tid til å videreføre og ivareta viktige tradisjoner og verdier. Likevel innehar kvinner fortsatt en viktig rolle og funksjon i familiens reindriftsnæring og siidaens fellesskap. Kvinner er i hovedsak til stede ved arbeidskrevende perioder i reindriften, i tillegg til at mange har det

administrative ansvaret i siidaen. Ved at mange kvinner jobber utenfor reindriften, blir kontinuiteten i kvinners tradisjonelle arbeidsoppgaver svekket. Dette fører igjen til at helheten i den familiebaserte næringen ikke blir ivaretatt godt nok. Kvinner er en viktig ressurs i forhold til organisering av familiens næringsvirksomhet gjennom å være til stede i den praktiske reindriften i de ulike årstidene i siidaen. Samtidig kan kvinner bidra til utvikling av nye tjenester og verdiskaping i tradisjonsbasert reindrift. Det er med bakgrunn i dette samfunnsnyttig å yte tilskudd for å fremme likestilling og styrke kvinnens stilling i reindriften for å kunne videreføre og ivareta viktige samiske tradisjoner, slik at de ikke forsvinner.

De siste årene har det vært få søknader. I 2021 kom det inn fem søknader, hvorav to ble innvilget. Selv om det har vært få søknader de siste årene, er det med bakgrunn i formålet med ordningen og politiske målsettinger og føringer, likevel viktig at RUF viderefører årlige avsetninger til kvinnerettede tiltak.

3.6.3.3 Transport

Transport av rein er et praktisk tiltak som det kan gis støtte til etter RUF-forskriften § 1-6 andre ledd bokstav b, jf. § 1-7, jf. § 1-1. Vilkårene er at tiltaket er utviklende for reindriften, og vil fremme reindriften for hele distriktet eller området, ikke kun den enkelte siidaandel. Det er innvilget støtte til innkjøp og bygging av transportkasser.

I 2021 har det kommet inn ni søknader, hvorav sju er innvilget. Transportkassene varierer i størrelse, og dermed også i hvor mange rein som kan transporteres i dem. Formålet er å transportere til slakt, til sommer- eller vinterbeiter, bort fra jernbanelinjen, i forbindelse med skilling med mer. Flere siidaandeler har ofte fellestransport.

Det innvilges ikke midler til transport som må anses å være en del av den ordinære driften i siidaen, ettersom det er et vilkår at tiltaket bidrar til å *utvikle* reindriftsnæringen se § 1-1. Det innvilges for eksempel ikke tilskudd til å dekke utgifter til transport av rein med trailer når pramming ikke er tilgjengelig.

3.6.3.4 Reindriftsanlegg

Med grunnlag i RUF-forskriften kapittel 3 kan siidaandeler, siidaer, reinbeitedistrikter og reinlag søke om tilskudd til reindriftsanlegg. Med reindriftsanlegg menes slakteanlegg og permanente gjerder og gjerdeanlegg. Tilskudd gis til dekning av nærmere angitte kostnader i forbindelse med nyinvesteringer/nybygg, utvidelser og større ombygginger. Søknad om tilskudd må fremmes før byggearbeidene er påbegynt.

For 2021 er det bevilget 1,0 mill. kroner til reindriftsanlegg fordelt mellom seks søknader.

Vi bemerker for øvrig at ved forhandlingene om Reindriftsavtalen 2013/2014 ble avtalepartene enige om å legge til rette for en oppgradering av infrastrukturen knyttet til uttak av slaktedyr, og at behovet for utviklings- og investeringstiltak i reindriften skulle utredes. Dette ble da gjort, og i etterkant av denne utredningen er det bevilget til sammen 16,1 mill. kroner til infrastrukturtiltak for økt slakting av rein i perioden 2013-2015. Per 31. desember 2021 var det fortsatt 0,3 mill. kroner som ikke var utbetalt (se tabell 7). Denne restsaldoen gjaldt et prosjekt hvor restmidlene ble utbetalt i januar 2022. Vi vil derfor påpeke at det er fullt mulig å søke midler til utviklings- og investeringstiltak i reindriften uten en ny tilsvarende kartlegging og øremerking av midler. Erfaring tilsier at det er bedre både for næringen og for forvaltningen om midler til reindriftsanlegg fordeles mer naturlig over lengre tid og etter behov, enn at en

kartlegging utløser et stort antall søknader på kort tid. Dette forutsetter imidlertid at det avsettes mer midler til fondsstyrets disposisjon. I Reindrifftsavtalen 2021/2022 og 2022/2023 er det avsatt mer til fondsstyrets disposisjon enn de senere årene, slik at forholdene nå ligger til rette for økte avsetninger til reindrifftsanlegg.

3.6.3.5 Juridisk bistand

Med grunnlag i RUF-styrets retningslinjer i sak 48/18, se RUF-forskriften § 1-6 andre ledd bokstav a, kan reinbeitedistrikter og siidaer få tilskudd til juridisk bistand i forbindelse med arbeid med vern av beitearealer.

Søkere kan få innvilget tilskudd til juridisk bistand for inntil 50 timer i saker uten domstolsbehandling, inntil 100 timer i saker med domstolsbehandling og inntil 50 timer for hver ankeinstans i saker med domstolsbehandling i flere instanser. Tilskudd beregnes på bakgrunn av den til enhver tid gjeldende offentlige salærsats. I 2021 var salærsatsen 1 085 kroner per time. I tillegg til rene utgifter til advokat omfatter tilskuddet utgifter til rettsgebyr, partens reiseutgifter mv.

I 2021 er det innvilget to søknader om juridisk bistand på til sammen 0,5 mill. kroner. Sakene gjelder bistand i forbindelse med saker om inngrep i reindriffts beitearealer. Søknadsskjema for ordningen, med veiledning til utfylling og sjekkliste for nødvendig dokumentasjon er tilgjengelig på Landbruksdirektoratets nettsider.

På bakgrunn av det ovennevnte og et økende omfang av inngrep i reinbeiteområder forventer vi at flere distrikter vil søke om midler til juridisk bistand i årene fremover.

3.6.3.6 Tap av rein i ulykker

Med grunnlag i RUF-forskriften kapittel 2 kan siidaandeler og reinlag søke om tilskudd ved omfattende tap av rein i ulykker. Med ulykker menes her en uforutsigbar og akutt hendelse som fører til at et større antall rein omkommer, og som ikke med en rimelig innsats kunne vært forhindret av reieneier. Dette kan eksempelvis være drukning, snøskred, ras og akutt sykdomsutbrudd.

Tap av rein som er forårsaket av låste eller nedslitte beiter, lavt slakteuttak eller rovdyr regnes ikke som ulykker i denne sammenheng.

Ordningen med støtte ved omfattende tap av rein i ulykker er en viktig ordning på fondet. I den siste tiårsperioden er det bevilget til sammen 3,9 mill. kroner til ordningen fordelt mellom sju saker. De to siste er fra 2020 og 2017, og gjelder henholdsvis tap av rein ved hjernemarkutbrudd og tap av rein ved rasulykke.

Ved å sette av en buffer/ufordelte midler i de årlige tildelingsbudsjettene tar RUF-styret høyde for at det skal finnes midler til å dekke uforutsette saker – særlig når det gjelder tap av rein. Vi påpeker derfor at det er avgjørende for at det skal finnes midler når en ulykke inntreffer, at midlene til fondsstyrets disposisjon er tilstrekkelige.

3.6.3.7 Diverse

Under posten diverse sorterer prosjekter etter forskriften § 1-6 andre ledd, som ikke er omtalt over. Eksempler fra de senere årene er tilskudd til rådgivningstjenester (Ovddos), genanalyse,

planfaglig ressurs i kommune, utbedring og gjenåpning av flyttlei, lekter for transport av rein, beitegransking og vegetasjonskartlegging, miniseminar om kriseberedskap, droneprosjekter, utredninger vedr. mobile reinslakterier, bokprosjekter, filmprosjekter, kompetansehevingsprosjekter, utvikling av alternative fórtyper, enhet for mekanisert fóring av rein og støtte til reindrifskonferanser, dialogkonferanser og økonomikurs.

Tilsvarende som for tap av rein i ulykker, tar RUF-styret høyde for at det skal finnes midler til å dekke diverse og andre uforutsette saker ved å sette av en buffer/ufordelte midler i de årlige tildelingsbudsjettene.

4 Styring og kontroll

4.1 Overordnet tilstandsvurdering av styring og kontroll

I 2021 har RUF-styret avholdt åtte møter. Møtene er gjennomført som video-/telefonmøter eller i form av sirkulærprotokoll. At det ikke er avholdt noen fysiske møter, skyldes covid-19-pandemien. I løpet av de åtte møtene har styret behandlet til sammen 83 saker. Dagsorden for og protokoller fra møter legges fortløpende ut på direktoratets nettsider og protokollene sendes til Landbruks- og matdepartementet.

Landbruksdirektoratet vurderer at eksisterende rutiner og retningslinjer samt årets gjennomførte risikovurderinger og kontrolltiltak til sammen sikrer en tilfredsstillende forvaltning av midlene i Reindriftens utviklingsfond. Forvaltningen utføres i overensstemmelse med kravene til måloppnåelse, effektiv ressursbruk og overholdelse av gjeldende regelverk. Landbruksdirektoratet jobber sammen med øvrige bidragsytere med å forbedre rutinene, og finne bedre og mer effektive løsninger i forvaltningens delprosesser.

Ingen vesentlige styringssvikt, feil eller mangler er avdekket i årets løp.

4.2 Måloppnåelse

Reindriftens utviklingsfond skal gjennom bruk av økonomiske virkemidler bidra til å utvikle reindriftsnæringen i samsvar med de reindriftspolitiske mål. Landbruksdirektoratet anser at fondets virksomhet i 2021 har bidratt til dette.

4.3 Effektiv ressursbruk

Landbruksdirektoratet vurderer at ressursbruken knyttet til Reindriftens utviklingsfond og fondets virksomhet i 2021 i hovedsak har vært effektiv. Antallet styremøter er redusert fra elleve i 2020 til åtte i 2021. For fremtiden er det ønskelig å redusere antallet styremøter ytterligere til om lag seks ordinære møter per år. Bakgrunnen for dette er at vi anser at det vil være hensiktsmessig om styret behandler noen flere saker per møte, og at det vil øke forutsigbarheten både for søker, for styret og for sekretariatet dersom det legges til grunn en fast, årlig møteplan med møter i februar, april, juni, september, november og eventuelt desember. Det vil fortsatt være slik at søknader som gjelder beløp inntil 200 000 kroner og som ikke er av prinsipiell karakter, behandles administrativt og fortløpende etter hvert som de kommer inn. Det er søknadene som gjelder beløp over 200 000 kroner og/eller som er av prinsipiell karakter som behandles i møtene. Vi anser at færre møter og en fast, årlig møteplan kan bidra til at sammenlignbare saker i større grad kan behandles i samme møte.

4.4 Overholdelse av lover og regler

Fondet følger reglement for og bestemmelser om økonomistyring i staten.

4.5 Internkontroll og oppfølging av prosjekter

Høsten 2021 har Landbruksdirektoratet gjennomført risikovurdering av RUF-forskriften generelt og av følgende forskrifter og ordninger spesielt:

- ✓ tilskudd etter RUF-forskriften uten egne retningslinjer – behov: oppdatere søknadsskjemaet, tiltak: vi har oppdatert søknadsskjemaet etter gjennomgang av bokstavene under § 1-6 andre ledd i 2021.
- ✓ tilskudd til sikring av reindriftens arealer – behov: lite kjent ordning, tiltak: gjøre ordningen mer kjent gjennom en artikkel om den i Reindriftsnytt våren 2022 og eventuelt sende e-post til alle landets distrikter med lenke til informasjon om ordningen på Landbruksdirektoratets nettsider.
- ✓ Tilskudd til gjerdeanlegg – behov/tiltak: utarbeide rutiner i løpet av 2022 for hvilken dokumentasjon som skal legges ved tilskuddssøknader.
- ✓ tilskudd til kvinnerettede tiltak – behov/tiltak: gjennomgang av retningslinjene i løpet av 2022 for å klargjøre kriterier for de ulike tiltakene under ordningen.
- ✓ generelt – behov/tiltak: vi har utarbeidet veiledere for samtlige ordninger i forskriften innen desember 2021.

4.6 Relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon

Landbruksdirektoratet vurderer resultat- og regnskapsinformasjonen som relevant og pålitelig. Riksrevisjonen kontrollerer årlig årsregnskap og grunnlaget for fondets utbetalinger. Per dags dato er ikke regnskapet for 2021 ferdig revidert.

5 Vurdering av fremtidsutsikter

5.1 Avtalepartenes avsetninger

Når det gjelder avtalepartenes avsetninger, anser Landbruksdirektoratet at det også i årene fremover vil være behov for midler til de samme ordningene som det er avsatt midler til de siste årene. Med utgangspunkt i tabell 7 er det likevel slik at det kan se ut til at det over tid er avsatt mer enn det har vært behov for til enkelte ordninger. På den annen side gjelder deler av eller hele ansvaret for disse ordningene gjennomført eller planlagt aktivitet som vil gå til utbetaling først påfølgende budsjettår. I forbindelse med forhandlingene om Reindriftsavtalen 2022/2023 i januar og februar 2022, har det vært større oppmerksomhet på restsaldoer/ansvar og omdisponering av ubrukte midler enn tidligere år. Landbruksdirektoratet anser at dette er positivt, og ønsker å bidra med tall og vurderinger på dette området også i årene som kommer.

5.2 Fondsstyrets avsetninger

Når det gjelder fondsstyrets avsetninger, anser Landbruksdirektoratet at det i årene fremover vil være behov for mer midler særlig til reindriftsanlegg, forskning og utvikling, juridisk bistand og annen bistand og støtte i forbindelse med vern av reindriftenes beitearealer. For at det skal være mulig å avsette mer til disse formålene, er det behov for å øke avsetningen til fondsstyrets disposisjon. I Reindriftsavtalen 2021/2022 som gjelder for budsjettåret 2022 og i Reindriftsavtalen 2022/2023, som gjelder for budsjettåret 2023 er det avsatt henholdsvis 7,15 mill. kroner og 9,7 mill. kroner til fondsstyrets disposisjon. Dette er økninger på henholdsvis 2,2 mill. kroner (44 prosent) og 4,75 mill. kroner (96 prosent) fra budsjettåret 2021. Landbruksdirektoratet vurderer dette som positivt, og anser at det vil bidra til at det kan settes av mer midler til de nevnte ordningene i 2022 og 2023.

6 Årsregnskap

6.1 Ledelseskommentar til årsregnskapet

6.1.1 Formål

Ifølge forskrift for Reindriftens Utviklingsfond § 1-1 skal Reindriftens utviklingsfond (RUF) gjennom bruk av økonomiske virkemidler bidra til å utvikle reindriftsnæringen i samsvar med de reindriftspolitiske mål.

Ordningen omfatter forskjellige typer tiltak blant annet tilskudd til reindrifftsanlegg, tilskudd til feltbarnehage, refusjon av kursavgift, ekstraordinært tilskudd til kriseberedskap og andre tiltak.

RUF er en av de største postene i reindrifftsavtalen mellom Norske Reindrifftsamers Landsforbund og Staten ved Landbruks- og matdepartementet. Formål, økonomiske rammer og virkeområde for RUF fastsettes av Landbruks- og matdepartementet i årlige forskrifter med hjemmel i Stortingets vedtak om reindrifftsavtalen og det årlige statsbudsjettet.

6.1.2 Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Landbruks- og matdepartementet i instruks om økonomistyring. Vi bekrefter at bevilgningsrapporteringen og fondsregnskapet gir et dekkende bilde av fondets virksomhet.

Reindriftens utviklingsfond revideres av Riksrevisjonen. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato. Vi vil publisere revisjonsberetningen sammen med årsrapporten på Landbruksdirektoratets nettsider.

6.1.3 Vurdering av vesentlige forhold

Fondsregnskapet for 2021 viser et overskudd på 13,1 mill. kroner.

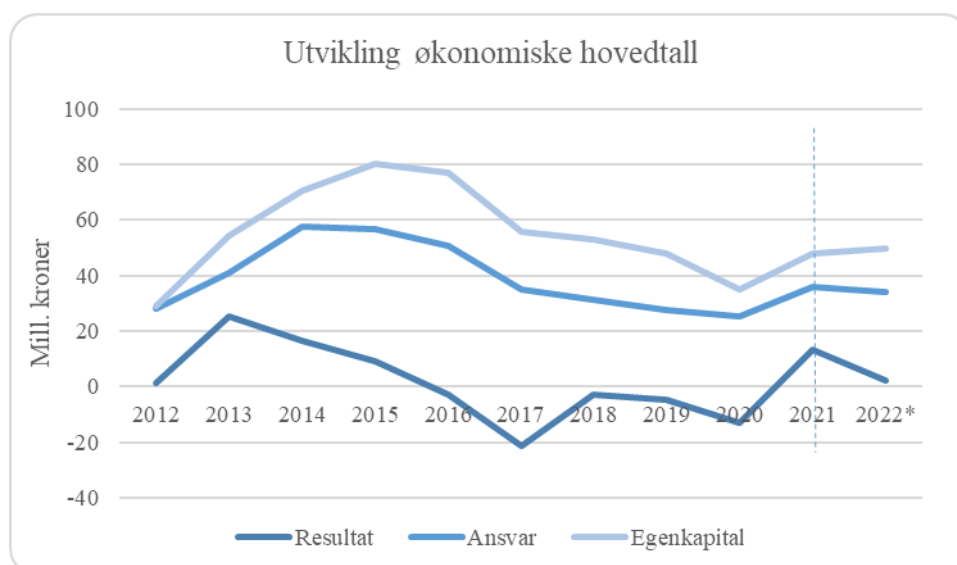
Inntektssiden består av bevilgningen over Reindrifftsavtalen 2020/2021, overføringer, innbetalt prammeavgift og renteinntekter.

Utgiftene gjelder utbetalinger av tildelinger som er vedtatt i 2021 og tidligere år.

Fondets egenkapital er bankbeholdningen per 31. desember 2021 på 48,1 mill. kroner, en økning på 13,1 mill. kroner fra 35,0 mill. kroner per 31. desember 2020. Fondets kapital er plassert på rentebærende konto innenfor statens konsernkontoordning i Norges Bank. I 2021 er det inntektsført 0,01 mill. kroner i renteinntekter på fondet. Dette er en reduksjon på 0,3 mill. kroner (-96 prosent) fra 2020. Gjennomsnittlig rentesats for 2021 er 0,02 prosent.

Fondets ansvar per 31. desember 2021 utgjør 35,8 mill. kroner. Dette innebærer en økning på 10,5 mill. kroner (41 prosent) i forhold til ansvaret per 31. desember 2020.

Sentrale måltall for fondets økonomiske situasjon og utvikling de ti siste årene og prognose for 2022 fremgår av figuren under.

Figur 4. Utvikling i økonomiske hovedtall den siste tiårsperioden, og prognose for 2021.

Når det gjelder resultat, har det vært en negativ utvikling i perioden 2013-2020, og resultatet har vært under null i perioden 2016-2020. For 2021 er det derimot et betydelig positivt resultat. Den negative utviklingen i perioden 2013-2017 har særlig sammenheng med at det har vært behov for overføringer fra RUF til kapittel 1151 post 75 for å dekke merforbruk på de direkte tilskuddene. Den negative resultatutviklingen i perioden 2018-2020 skyldes i hovedsak godkjent bruk av 10,0 mill. kroner av egenkapitalen i 2020 for å dekke tiltak i forbindelse med beitekrisen vinteren 2020. Dette er også hovedårsakene til at egenkapitalen er redusert i perioden 2015-2020.

På den andre siden viser figuren også at parallelt med den negative utviklingen i resultat og egenkapital er fondets ansvar redusert fra 2015 til 2021 (-21,0 mill. kroner). Dette er positivt, og innebærer at ikke mer enn 74 prosent av egenkapitalen per 31. desember 2021 er bundet i fondets ansvar (72 prosent av egenkapitalen bundet i fondets ansvar per 31. desember 2020).

I de senere års reindriftsavtaler er det presisert at avtalens ramme ikke er en overslagsbevilgning, og for å sikre at tilskuddsordningene ikke overstiger den økonomiske rammen som Stortinget har vedtatt, vil endelige satser bli fastsatt av LMD i samråd med NRL. Det forventes at denne bestemmelsen innebærer at det ikke vil være behov for overføringer fra fondet for å dekke overforbruk på de direkte tilskuddene, og dermed at det vil være mulig å bygge opp resultat og egenkapital på fondet igjen – slik vi ser i 2021.

På denne bakgrunn og med grunnlag i det positive årsresultatet vurderes den økonomiske situasjonen på fondet som tilfredsstillende, og styrket fra 31. desember 2020.

Når det gjelder utsiktene fremover, vil det være slik at resultatet over tid vil ligge rundt null, og egenkapital og ansvar flate ut så lenge tildelingsrammen for fondet over tid settes lik årets bevilgning, og det ikke lenger forventes overføringer for å dekke merforbruk på de direkte tilskuddene. På den andre siden vil variasjon i utbetalingstidspunkt mellom år for enkelte av ordningene antakelig fortsatt påvirke både resultat, egenkapital og ansvar, slik at det også fremover er hensiktsmessig å vurdere økonomien på fondet i et lengre tidsperspektiv og ikke kun for siste år isolert.

Oslo/Alta, 15. mars 2022

Jørn Rolfsen

Administrerende direktør

Landbruksdirektoratet

6.1.4 Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskapet for Reindriftens Utviklingsfond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 31. august 2021. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1 og 3.4.6, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Landbruks- og matdepartementet.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter endringen i bankbeholdningen i løpet av året, samt inntående beløp i banken per 31. desember. Oppstillingen av resultatregnskapet viser overføringer til fondet, overføringer fra fondet og periodens resultat. Oppstillingen av balansen viser fondets eiendeler samt kapital og gjeld.

Fondets ansvar er presentert i kapittel 3.5. Landbruksdirektoratet er gitt fullmakter til å overføre bevilgning, samt å utbetale fra fondet.

Oppstilling av fondsregnskapet er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene i punkt 3.4.2, de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- 1) Regnskapet følger kalenderåret (ettårsprinsippet).
- 2) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret (fullstendighetsprinsippet).
- 3) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- 4) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp (bruttoprinsippet).

6.2 Oppstilling av bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering

Beholdninger rapportert i likvidrapport	2021	2020
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	34 999 096	48 097 262
Endringer i perioden	13 120 737	-13 098 166
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges bank	48 119 833	34 999 096

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	2021	2020	Endring
811111	Beholdninger på konto i Norges Bank	48 119 833	34 999 096	13 120 737

Årets tildeling

Kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Årets tildeling
1151	Til gjennomføring av reindrifftsavtalen	51	Tilskudd til utviklings- og investeringsfondet	48 793 000

6.3 Fondsregnskap med noter

Oppstilling av resultat for Reindriftens utviklingsfond	Note	2021	2020
<i>Overføringer til fondet</i>			
Overføringer fra departementet	1	48 793 000	66 950 000
Overføringer fra andre	2	11 878	291 598
Overføring fra andre	3	357 669	327 595
Sum overføringer til fondet		49 162 547	67 569 193
<i>Overføringer fra fondet</i>			
Overføringer til statlige fond	4	1 500 000	1 500 000
Overføringer til andre statlige regnskaper	5	11 004 135	12 131 962
Overføringer til kommuner	6	300 000	47 500
Overføringer til ikke-finansielle foretak	7	13 330 108	30 823 470
Overføringer til husholdninger	7	4 497 570	10 483 097
Overføringer til ideelle organisasjoner	8	4 350 000	5 457 142
Overføringer til statsforvaltningen	9	1 059 997	20 224 189
Sum overføringer fra fondet		36 041 809	80 667 359
Periodens resultat	10	13 120 737	-13 098 166
<i>Disponering</i>			
Overføring av periodens resultat til opptjent fondskapital		-13 120 737	13 098 166

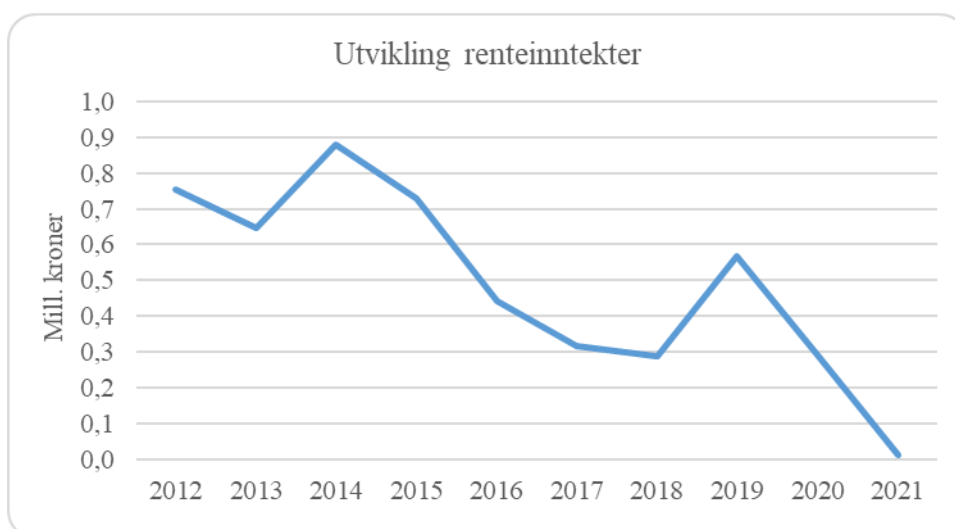
Oppstilling av balanse for Reindriftens utviklingsfond	Note	2021	2020
<i>Eiendeler</i>			
Oppgjørskonto i Norges Bank		48 119 833	34 999 096
Sum eiendeler		48 119 833	34 999 096
<i>Fondskapital og gjeld</i>			
Opptjent fondskapital	11	48 119 833	34 999 096
Sum fondskapital og gjeld		48 119 833	34 999 096

Note 1

Årets tildeling på kapittel 1151 post 51. Dette gjelder summen av tildelingen over reindrifftsavtalen og tilleggsbevilgninger og overføringer i løpet av året. I 2021 var tildelingen over reindrifftsavtalen på 42,4 mill. kroner, og sum overføringer fra kapittel 1151 postene 75 og 79 var på 6,4 mill. kroner. Det var ingen tilleggsbevilgninger i 2021.

Note 2

Fondets kapital er disponert gjennom innskudd på rentebærende konto i Norges Bank. I 2021 var renteinntektene 11 878 kroner. Gjennomsnittlig rentesats for 2021 var 0,02 prosent. Figuren under viser utviklingen i renteinntektene fra Norges Bank i den siste tiårsperioden. Det fremgår av figuren at renteinntektene på fondet er sterkt redusert i perioden 2012-2021.

Note 3

Innbetalt prammeavgift.

Note 4

Overføring til Landbrukets utviklingsfond (LUF) vedrørende tilskuddsordningen konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part.

Note 5

Overføring til Landbruksdirektoratet siden lønns- og driftsutgifter føres her og refunderes fra RUF, og overføring til Innovasjon Norge vedrørende Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping.

Note 6

Overføringer til Snåsa kommune.

Note 7

Hoveddelen av tildelingene går til ikke-finansielle foretak og enkeltmannsforetak.

Note 8

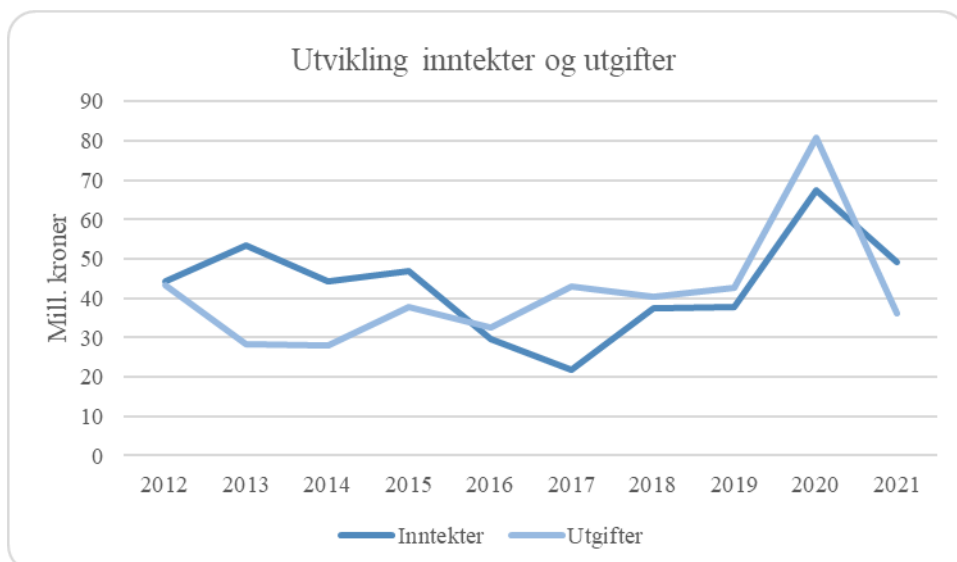
Overføring til Opplæringskontoret i Reindrift og duodji, Norske reindriftssamers landsforbund og en reindriftssiida.

Note 9

Overføringer til statsforvaltere og universitet.

Note 10

Fondets regnskap for 2021 viser et overskudd på 13,1 mill. kroner. Inntektssiden består av bevilgningen over Reindriftsavtalen 2020/2021 som gjelder for budsjettåret 2021 på 42,4 mill. kroner, overføringer på til sammen 6,4 mill. kroner, renteinntekter på 0,01 mill. kroner og innbetalt prammeavgift på 0,4 mill. kroner. Utgiftssiden gjelder utbetaling av vedtatte tildelinger fra 2021 og tidligere år. Figuren under viser utviklingen i inntekter og utgifter i den siste tiårsperioden.

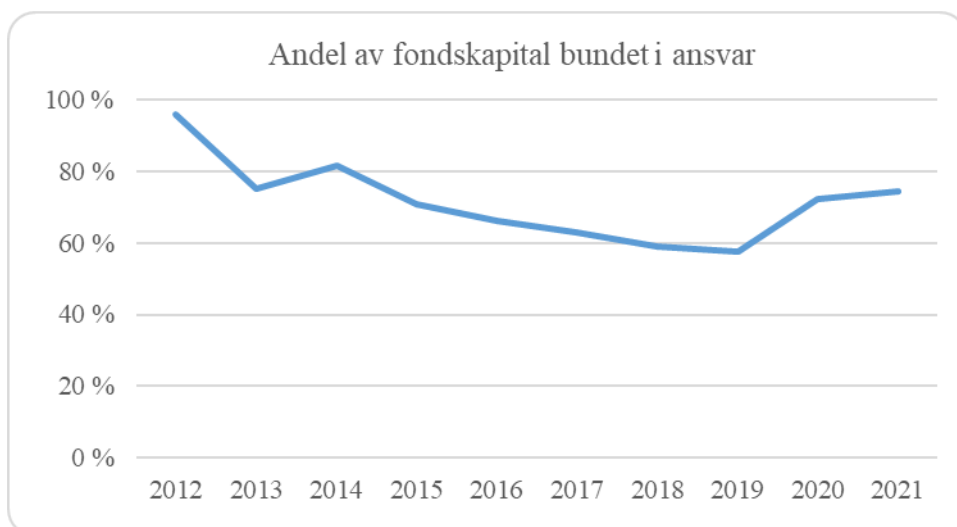
Note 11

Fondskapitalen per 31.12.2021 utgjør 48,1 mill. kroner, hvorav 35,8 mill. kroner (74 prosent) er bundet i fondets ansvar.

Fondskapital	2021	2020
Fondskapital per 1. januar	34 999 096	48 097 262
Fondskapital per 31. desember	48 119 833	34 999 096
Endring i fondskapital	13 120 737	-13 098 166

Ansvar	2021	2020
Ansvar per 1. januar	25 292 177	27 741 843
Ansvar per 31. desember	35 766 678	25 292 177
Endring i ansvar	10 474 501	-2 449 666

Andel ansvar av fondskapital	74 %	72 %
------------------------------	------	------

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

POSTADRESSE:
Postboks 1450 Vika, 0116 Oslo

BESØKSADRESSE:
Stortingsgt. 28, 0161 Oslo

TELEFON: 78 60 60 00

E-POST: postmottak@landbruksdirektoratet.no

LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA

BESØKSADRESSE:
Løkkeveien 111, 9510 Alta

LANDBRUKSDIREKTORATET STEINKJER

BESØKSADRESSE:
Skolegata 22, C-bygget, 7713 Steinkjer

www.landbruksdirektoratet.no
